

11. lekce

/ПЕРЕСУВА́ТИСЯ?

, ПЕРЕСУВА́ЄТЬСЯ

- 1) **ЧИМ? (ЯК?)** – 7. р.: *ною, авто́бусом, по́їздом, трамва́єм, тролéйбусом, літако́м, доро́гою, па́рком; метро́, таксі; пішки;*
- 2) **НА, В/У + ЧО́МУ?** – 6. р.: *ні, авто́бусі, тролéйбусі, трамва́ї, велосипéді, літаку́, метро́, таксі.*
- 3) **КОРИСТУВА́ТИСЯ** (ким, чим? – 7. р. – ТРА́НСПОРТОМ): *ною, ...*

rod	к о н с о в к у					
	1. р. (хто, що?)		6. р. (НА/У/В ко́му, чо́му?)		7. р. (ким, чим?)	
М	авто́бусØ	Ø (ТП)	авто́бусІ	-І	авто́бусОМ	-ОМ
	автомо́більØ	Ø (МП)	автомо́білІ		автомо́білЕМ	-ЕМ
	трамва́йØ	Ø (-Й)	трамва́ї	-ї	трамва́єМ	-ЄМ
Ž		-А (ТП)		-І		-ОЮ
	ву́лицЯ	-Я (МП)	ву́лицІ		ву́лицЕЮ	-ЕЮ
	дорóгА	-А (ТП)	дорóзІ		дорóгОЮ	-ОЮ
S	метро́Ø	-О	метро́Ø	-О	метро́Ø	-О
	таксі	-І	таксі	-І	таксі	-І

1. Odstraňte závorky, substantiva dejte do správného tvaru.

- 1) Передай цій (дівчина) вітання.
- 2) Дідусі з (бабуся - *мн.*) відпочивали у тіні.
- 3) Вони зараз не на (робота), а у (відпустка).
- 4) Ми любимо насолоджуватися (природа).
- 5) На (стріха - *мн.*) старих будинків виріс мох.
- 6) Баба зварила чай з цілющих (трава - *мн.*).
- 7) На (лука - *мн.*) паслися отари (вівця - *мн.*) та череди (корова - *мн.*).
- 8) Біля (платформа - *мн.*) зупинялися поїзди.
- 9) За (огорожа) виднілися високі дерева.
- 10) Доріжки були посипані пелюстками (троянда - *мн.*).
- 11) Ці місця осаджені (береза, осика, тополя - *мн.*) та іншими деревами.
- 12) Чи бачив ти цих кумедних (білка - *мн.*)?
- 13) Козак широко розмахував (шабля).
- 14) У (річка) тече холодна вода.
- 15) На (зупинка) автобуса, а також на (станція) метро чекали люди.
- 16) Їхній батько знає багато цікавих (гра - *мн.*).
- 17) Злодій пересувався легкою (хода).
- 18) Дівчина зустрічала свого коханого лагідною (усмішка).
- 19) З переляку у мене побігли мурашки по (спина).
- 20) Невістка подарувала (свекруха) фарфорову (ваза).

2. Přeložte do ukrajinštiny následující slovní spojení.

1) Jíme maso s kaší.	11) Petr se seznámil s Marií.
2) Koberec leží na podlaze.	12) Včera jsem potkala kamarádku.
3) Čteme článek v novinách.	13) U nás roste hodně jabloní.
4) Chlapec přišel v tričku.	14) Teď sedíme na přednášce.
5) Ulicí jde muž se psem.	15) Máme hezký obývací pokoj s kuchyní.
6) Učitelka nese sešity v tašce.	16) Dnes nocujeme u babičky.
7) Máma se hádá s dcerou.	17) To dítě má na hlavě čepici.
8) Obraz visí na stěně.	18) Pozvali své přítelkyně.
9) Zalít salát s olejem.	19) On má rád kávu s vaflemi.
10) Chci si přečíst knihu.	20) Povídali jsme si o zvířatech.

3. Slovesa v z\u00e1vork\u00e1ch dejte do tvaru p\u0159itonn\u00e9ho \u010dasu.

- 1) Я (сидіти) на стільці, а ти (сидіти) у кріслі.
- 2) Я (лежати) у ліжку, а ти (лежати) на дивані.
- 3) Я (писати) у зошит, а ти (писати) на папері.
- 4) Я (читати) газету, а ти (читати) часопис.
- 5) Квітка (стояти) на шафі, а книжки (стояти) на полиці.
- 6) Хлопець (іти) до магазину, а дівчата (іти) до театру.
- 7) Батько (дивитися) футбол, а діти (дивитися) казку.
- 8) Андрій (слухати) рок, а батьки (слухати) класичну музику.
- 9) Ми (їхати) на метро, а ви (їхати) на таксі.
- 10) Ми (телефонувати) вам, а ви (телефонувати) нам.
- 11) Ми (спати) у спальні, а ви (спати) у вітальні.
- 12) Ми (працювати) на комп'ютері, а ви (працювати) у городі.
- 13) Я (їздити) щороку на море, а ви (їздити) у гори.
- 14) Ти (любити) кататися на ковзанах, а вони (любити) плавати.
- 15) Я (чистити) зуби, а ти (чистити) взуття.
- 16) Ми (говорити) українською мовою, а ти (говорити) іспанською мовою.
- 17) Ви вже (читати) по-українськи, а вони ще не (читати) по-українськи.
- 18) Я (знати) його сестру, а вони не (знати) її.
- 19) Бабуся (працювати) у школі, а батьки (працювати) на заводі.
- 20) Дівчинка (кататися) на велосипеді, а ми (кататися) на ковзанах.

4. P\u0159elo\u017ete do ukrajinj\u0161tiny p\u0159islu\u0161n\u00e9 \u010das\u0161i v\u011bt.

- 1) Я від'їжджаю на дачу, а kam odjí\u017díš ty?
- 2) Я читаю книжку, а co \u010fte\u0161 ty?
- 3) Він думає про роботу, а na co myslíte vy?
- 4) Я люблю пити каву, а co rádi pijí oni?
- 5) Ми часто купуємо одяг, а co \u010das\u0161o kupujete vy?
- 6) Він інколи одягає нове пальто, а co si \u010das\u0161o obléká\u0161 ty?
- 7) Ви святкуєте день народження, а co slaví oni?
- 8) Ми повертаємося сьогодні, а kdy se vracíte vy?
- 9) Я їду туди на машині, а \u010d\u00edm tam jede\u0161 ty?
- 10) Ви ночуете у готелі, а kde nocuje on?
- 14) Я читаю часопис, а co \u010ctou oni?

- 15) Він мріє про хорошу роботу, а о čem přemýšlíš ty?
- 16) Ми повертаємось завтра, а kdy se vracíte vy?
- 17) Я їду на дачу, а kam jedeš ty?
- 18) Я одягаю спідницю, а co si obléká ona?
- 19) Ти працюєш в магазині, а kde pracují oni?
- 20) Ми плаваємо дуже добре, а jak plavou oni?
- 21) Він снідає зі своєю сестрою, а s kým snídaš ty?
- 22) Ви берете з собою намет, а co bereme my?
- 23) Я обідаю вдома, а kde obědvá on?
- 24) Ти пишеш листа братові, а komu piší oni?
- 25) Ми лежимо на пляжі, а kde leží on?

Rozdílnost výslovnosti Я, Ю, Є, Ї a předcházející tvrdé souhlásky se označuje apostrofem.

A P O S T R O F S E P Í Š E:

- 1) Po retných souhláskách (Б, П, В, М, Ф): *в'юн, п'ять, любов'ю, н'є (ніти), в'язи, м'ясо, Стеф'юк, б'ю (біти), м'якії, здоров'я.*
- 2) Po Р, kterým je zakončena slabika: *бур'ян, міжгір'я, пір'я, кур'єр, Мар'яна, подвір'я.*
- 3) Po předponách a první části složených slov, která je zakončena na tvrdou souhlásku: *від'їзд, з'їхати, об'єм, роз'ясніти, з'явитися, ~~ні'яблужа~~, дит'ясла, пан'європéйський, без'язікшї, з'єднаншї, роз'юшити.*

!!!

Apostrof se píše po **К** ve vlastním jméne *Лук'ян* a jménech od něj odvozených: *Лук'янець, Лук'янов, Лук'янович, Лук'янівна, Лук'янчук.*

Ve slovech cizího původu se apostrof píše:

- 1) podle obecného pravidla platícího pro ukrajinská slova: *комп'ютер, ад'ютант, ін'єкція, Барб'є;*
- 2) v souladu s rozdílnou výslovností se apostrof užívá po šeplových souhláskách a po Г, К, Х: *миш'як, к'ят* (měnová jednotka Barmy);
- 3) po počátečních částicích Д-, О- v konkrétních příjmeních: *О'Генрі, д'Артаньян, Д'Акоста.*

APOSTROF SE NEPÍŠE

1) Pokud před retnou souhláskou stojí souhláska (kromě P), která je součástí kořene: *мавпячий, дзвякнути, свято, тьмяний, цвях, морквяний.*

ALE: *вѣр'я, торф'яний, черв'як.*

2) Pokud **РЯ, РЮ, РЕ** označují spojení měkkého **P** s následujícími [A], [Y], [E], t.j. jsou součástí jedné slabiky: *бу-ряк, б'у-ря, кря-кати, ря-бії, Ряб-ко, ряд, крюк, Р'є-пін.*

3) **Ро** předponách s koncovou souhláskou před následujícími [I], [E], [A], [O], [Y]: *без-іменний, з-окрема, з-економити, з-агітувати, з-уміти.*

4) **Ve slovech cizího původu**, pokud písmena **Я, Ю, Є** označují měkkost předcházejících souhlásek: *грав'юра, бюр'о, бязь, М'юнхен.*

5. Pokuste se doplnit apostrof za použití výše uvedených pravidel.

моркв...яний, багр...янець, бур...ян, дит...ясла, верб...я, в...юн, здоров...я,
Лук...янович, вр...ятувати, пір...я, в...ється, тім...я, солов...ї, ад...ютант, міжгір...я,
перемир...я, бур...як, з...агітувати, дзв...якнути, любов...ю, б...ю, матір...ю, кр...юк,
м...ясо, інтерв...ю, прислів...я, довір...я, р...ябий, цв...ях, Св...ятослав, Д...юма,
комп...ютер, пор...ядок, з...економити, транс...європейський, прем...єра.

6. Následující určité tvary sloves přeložte do ukrajinštiny.

my žehlíme, oni prodávají, ona volá, vy marodíte (jste nemocní), já smrkám, my kašleme, ty kýcháš, oni najdou, ona ukáže, my začneme, já peru, on studuje, oni nechávají, vy umíte, ty pamatuješ, oni visí, ona vypadá, vy radíte, my nazýváme, oblékám se, on se ptá, ty se domníváš, oni se seznamují, my zapomeneme, já pošlu, vy děkujete, ty si leháš, oni objednájí, on najde, my přijmeme, já nocuji, vy hledáte, ty snídáš, já radím, ona pocituje, oni doporučují.